

Komentář Odborného panelu (WOS)

FORD: 5.5. LAW

Komentář vypracoval: Robert Zbíral

Datum zpracování: 18. červenec 2022

Základní otázky – Obory FORD

I. část - Data zpracovaná dle Web of Science

1. Jaká je úroveň oboru v ČR v mezinárodním srovnání? (Je podle vašeho odborného názoru komentovaný obor – při pohledu neomezujícím se pouze na bibliometrická data - na úrovni srovnatelné s vyspělými zeměmi? Případně srovnatelný se zeměmi s obdobnými, pro daný obor relevantními, podmínkami - kulturními, ekonomickými, společenskými ...).

Obor 5.5 LAW se skládá ze dvou podoborů – LAW a CRIMINOLOGY. Hned na počátku je potřebné zdůraznit, že oba podobory mají výrazně odlišné publikační zvyklosti. V podoboru LAW se stále publikuje též v národních jazycích a v časopisech, které nejsou zařazeny v databázi WoS, do jisté míry to platí i pro databázi SCOPUS. Kromě toho se tradičně velká část výzkumu uplatňuje v monografiích, potažmo knižních kapitolách. Z hlediska časopisů indexovaných ve WoS je mimořádně obtížné se prosadit v časopisech D1 a Q1, neboť v této části dominují americké časopisy, které evropské autory v podstatě ignorují. Souhrn těchto faktorů způsobuje, že bibliometrická analýza založená na datech z WoS poskytuje u podoboru LAW jen omezenou výpovědní hodnotu o publikační kvalitě a výkonu, přinejmenším tedy pokud není doplněna o kvalitativní komentář. Naopak publikační zvyklosti podoboru CRIMINOLOGY v podstatě odpovídají ostatním „tradičním“ společenským vědám typu sociologie či psychologie: vědecký výzkum je plně internacionalizován a důležité vědecké poznatky jsou zveřejňovány primárně ve vědeckých časopisech indexovaných ve WoS. Z tohoto hlediska je schopna bibliometrická analýza založená na datech z WoS vhodně reflektovat publikační kvantitu a kvalitu podoboru CRIMINOLOGY. Indikovaný rozdíl mezi podobory naznačuje složitost a do jisté míry nepoužitelnost souhrnného hodnocení oboru 5.5. LAW. Přihlédnout je v tomto směru rovněž nutné ke skutečnosti, že podobor LAW je co do počtu výzkumníků i jiných zdrojů mnohonásobně větší než podobor CRIMINOLOGY.

Celkově bylo v oboru 5.5. LAW v období 2016-2020 vykázáno 69 výsledků, přičemž 39 z nich spadalo (převážně) do podoboru LAW (25 z nich je možné označit za „čisté“ LAW), 30 do podoboru CRIMINOLOGY. (Ne)poměr mezi podobory odpovídá východiskům zmíněným výše – LAW je daleko větší podobor, ale publikování ve WoS časopisech zde má menší význam než u CRIMINOLOGY.

Souhrnné hodnocení oboru 5.5 LAW je s ohledem na výhradu shora i nízký počet výsledků ošidné. V absolutních hodnotách byla produkce v roce 2020 (14 výstupů) stále dvojnásobná oproti nízké základně v letech 2016-2017 (9, 8). Jestliže ale předchází oborový komentář za rok 2019 konstatoval pozitivní dopad Metodiky M2017+, projevující se v setrvalé rostoucí publikační aktivitě, způsobené snahou jazykové a odborně vybavených autorů zaměřit se více na kvalitu, jednalo se dle všeho o předčasný optimismus. Počet vykázaných článků v roce 2020 byl totiž nižší než v roce 2019 (16) a ještě hůře vyzní srovnání s rokem 2018 (22). Byť je časová řada stále poměrně krátká, negativní tendence v posledních letech je alarmující zvláště s přihlédnutím k tomu, že počet časopisů zařazených do WoS se v analyzovaných podoborech soustavně zvyšuje. Obrat k horšímu kromě kvantity vykazuje též kvalita. Podíl ještě v roce 2018 převládajících výstupů v Q2 (55 %) se v roce 2020 snížil na 21 %, zatímco výrazně vzrostl podíl výstupů v Q3 a Q4. Vzhledem k nízkému absolutnímu množství výstupů však poměry mezi kvartily výrazně ovlivňuje fakticky každý vydaný článek a nemá proto větší smysl se pokoušet spekulovat, zda jde pouze o náhodnou odchylku nebo indikaci vážnějších problémů.

Vypovídající hodnotu každopádně má posouzení české situace v mezinárodním měřítku. Všechna absolutní i relativní data potvrzují špatnou úroveň základního výzkumu v oboru 5.5. LAW, který je dokonce nejhorší ze všech FORDů zařazených do kategorie společenských věd. Podíl ČR na všech WoS výstupech z EU15 činí pouze 0,7 %, což je více než třikrát méně, než by odpovídalo podílu ČR na počtu obyvatel EU15 či poměru FTE v oblasti vědy a výzkumu. Tragický výsledek potvrzuje podrobnější komparace se srovnatelně velkými státy, publikační produkce oboru v ČR je zhruba pětkrát nižší než ve Švédsku, třikrát nižší než v Rakousku a o 30 % nižší než v Maďarsku. Jediným horším státem ve vzorku je Slovensko.¹

2. Je tato úroveň adekvátně reflektována zpracovanou bibliometrickou analýzou? Je zde rovněž možnost stručně uvést významné znaky publikační kvality a publikační zvyklosti oboru neobsažené v analýze Modulu 2.

Jak již bylo naznačeno, odpověď na otázku je třeba poskytnout samostatně pro podobory LAW a CRIMINOLOGY.

V podoboru LAW výsledky publikované ve WoS pokrývají jen zanedbatelnou část výzkumné produkce. U článků jsou v ČR znatelně více zastoupeny výstupy

¹ Srv. aplikaci *Objemy produkce ve WoS v mezinárodním srovnání*. Dostupné na <https://m17.rvvi.cz/sa/app-1/>.

v časopisech indexovaných v databázi SCOPUS, což je způsobeno zejména tím, že v ní figuruje několik českých právních časopisů. Nelze však přehlédnout, že značná část výsledků výzkumu je publikována v jiných typech výstupů než člancích, typicky v monografiích či kapitolách v editovaných knihách. Specifickou pozici pak zastávají komentáře k zákonům, některé z nich je možné zařadit do základního výzkumu. Ač tyto alternativní druhy výstupů mnohdy vykazují vysokou kvalitu, postihnout ji lze maximálně v rámci Modulu 1. Na druhou stranu nelze přehlédnout, že část autorů stále považuje právo za „národní“ či na praxi orientovaný obor (případně obojí) a nejenže se svůj výzkum nepokoušejí uplatnit v bibliometrizovaných časopisech, ale v podstatě se odmítají zapojit do mezinárodního vědeckého diskurzu jako takového a soustředí vlastní výzkumné úsilí na vydávání textů typu příruček k aplikaci českého práva či učebních pomůcek.

V odraze vymezeného rámce lze rozvinout následující publikační specifika podoboru LAW:

- Nej kvalitnější vědecké výstupy jsou uplatněny v časopisech indexovaných ve WoS a vědeckých monografiích. Monografie vydané ve špičkových zahraničních nakladatelstvích (Cambridge či Oxford University Press, Hart Publishing atd.) mají přitom mnohdy vyšší dopad a jsou mezinárodní právní odbornou komunitou více ceněny než články v časopisech v D1 nebo Q1.
- Vědecký diskurz není plně internacionalizován (globalizován) a široké spektrum i velmi kvalitních výsledků základního výzkumu je publikováno v národních jazycích, a to v časopisech i monografiích. Jednotlivá odvětví podoboru vykazují rozdílnou míru internacionalizace, zatímco například výzkum v oblasti mezinárodního práva veřejného či práva Evropské unie by měl být z podstaty zaměřen na nadnárodní úroveň, u výzkumu zejména soukromoprávních disciplín může dávat větší důraz na národní (český) akcent smysl.
- Určitá nepropojenost národních a mezinárodní úrovně není omezená pouze na ČR, lze ji zaznamenat též v jiných evropských zemích (Francie, Německo). Často je tento jev způsoben i jakousi snahou se vymezit proti mezinárodnímu odbornému diskurzu, který dle svých kritiků upřednostňuje anglosaské pojetí práva a je ovládán odborníky ze států aplikujících tento přístup k právu (USA, Spojené království). „Schizma“ se projevuje rovněž v tom, že některé odborné právní časopisy vydávané typicky ve Francii či Německu vůbec neusilují o zařazení do světových databází WoS nebo Scopus, byť jsou obecně považovány ve vědecké komunitě za špičkové, u témat kontinentálního práva (hlavně soukromého) dokonce za formující. Na druhou stranu je třeba přiznat, že dopad na české hodnocení vědy je v této souvislosti minimální, neboť čeští výzkumníci v těchto časopisech beztak publikují minimálně (jednotky případů za dekádu). Určitou výjimkou s větším zapojením českých výzkumníků jsou v tomto směru „národní“ časopisy vydávané v angličtině a zaměřující

se na nadnárodní témata (typickým příkladem je *German Law Journal*) – u těch lze nicméně očekávat, že díky tlaku autorů postupně dojde k jejich rychlému zařazení do citovaných databází.

- Zmíněná pozitivní diskriminace anglosaského přístupu k právu není jen pocíťovaná a hodnocení vědy a výzkumu ovlivňuje. Z 38 časopisů Q1 ve WoS (dle AIS) jich 26 (68 %, podobný je podíl v D1) tvoří tzv. *law reviews* jednotlivých amerických univerzit. V těch je přitom kvůli jejich tematickému profilu (důraz na americké právo) a formě recenzního řízení (provádí jej studenti) pro autory z Evropy objektivně takřka nemožné se prosadit, což logicky výrazně snižuje pro v ČR afilované výzkumníky prostor k publikaci bibliometricky vysoce hodnocených publikací.²

Výzkum v rámci podoboru CRIMINOLOGY je na rozdíl od LAW v podstatě plně orientován na mezinárodní úroveň a odpovídá standardům společenských věd jako sociologie nebo politologie. Hlavní výsledky výzkumné činnosti jsou publikovány v odborných časopisech, podobor disponuje v rámci WoS vlastní kategorií *Criminology & Penology* se 71 časopisy. Časopisy nejsou nijak teritoriálně ukotveny a výzkumníci mají bez ohledu na svůj původ nebo zkoumané případy příležitost uspět napříč celým spektrem jen na základě kvality daného rukopisu.

3. Má obor vysokou úroveň své produkce v D1 a Q1 ve srovnání s EU15 a se světem? Dochází v daném oboru k nadprodukcí v pásmu Q4 ve srovnání s EU15 resp. se světem? Pokud ano, jak byste ji vysvětlili?

Odpověď na uvedené otázky je ovlivněna již diskutovanými specifiky podoboru LAW, nicméně není pochyb o tom, že situace v ČR je v negativním slova smyslu ještě „specifičtější“ než ve srovnatelných jiných státech.

Za celé hodnocené období byly v oboru uplatněny pouze čtyři publikace v Q1 (jedna z toho v D1), přičemž všechny spadaly do podoboru CRIMINOLOGY. Ani výše zmíněné znevýhodnění českých autorů u většiny Q1 časopisů v podoboru LAW nemůže odůvodnit, že ti si nepřipsali ani jeden takto špičkový výsledek. Ostatně výzkumníci z EU15 čelící stejným překážkám v přístupu uplatní v časopisech v pásmu Q1 19 % svých výstupů³ a byť tato hodnota obsahuje rovněž výstupy z podoboru CRIMINOLOGY, zaostávání ČR je prokazatelné. Pečlivý pozorovatel by snad mohl namítnout, že většina ze zbylých časopisů v pásmu Q1 (tj. množina mimo *law reviews*) v kategorii WoS Law není orientována na čisté (tzv. doktrinní) právo a má spíše multidisciplinární charakter (kombinace s psychologií, veřejnou politikou atd.) Nabízí se pak ale otázka, zda v ČR nikdo takový druh výzkumu neprovádí (a případně proč)

² Napříč všemi univerzitními *law reviews* uspěje odhadem maximálně několik v Evropě usazených autorů ročně, většina z nich navíc v rámci dlouhodobých stáží na amerických univerzitách. Není mi známo, že by v ČR afilovaný výzkumník někdy v tomto typu časopisů cokoliv vydal.

³ Svět v pásmu Q1 uplatní 30 % výstupů, což dle mého názoru způsobuje právě pozitivní diskriminace místních autorů v amerických univerzitních *law reviews*.

nebo jen jestli tento výzkum nedosahuje world-leading úrovně. Ze seznamu výsledků za období 2016-2020 se lze nepřímo klonit k prvnímu vysvětlení, tedy že právníci nejsou příliš schopni vystoupit ze svého úzce vymezeného výzkumného pole. Když už totiž k propojení disciplín dochází, děje se tak spíše v kombinaci s podoborem CRIMINOLOGY (typicky s psychologií; ostatně též v kategorii WoS Criminology & Penology je většina nejlepších časopisů multidisciplinárních a spadá do více kategorií WoS) a hlavními autory jsou pak „neprávníci“ a jejich výzkum souvisí s právem spíše nepřímo.

Obor 5.5 LAW nevykazuje ve srovnání s EU15 (ani světem) výraznou nadprodukcí v pásmu Q4. Důvod je jediný: žádný český (slovenský či jinak „snadno“ dostupný) právní ani kriminologický časopis není ve WoS prozatím indexován. Pokud k tomu případně v budoucnu dojde, lze očekávat výrazný nárůst publikací v daném pásmu. V ČR vydávaným právním časopisům indexovaným aktuálně v databázi SCOPUS totiž dominují autoři z českých výzkumných pracovišť, a to i u časopisů vydávané v angličtině. Po zařazení těchto časopisů do databáze SCOPUS se v nich dle mého odhadu podíl českých výzkumníků paradoxně dokonce zvýšil, neboť povýšil jejich status v rámci hodnocení výsledků vědy a výzkumu.

4. Má v daném oboru význam institut korespondujícího (reprint) autora? Jaké je v daném oboru relativní zastoupení těchto výsledků? Můžete tyto výsledky nějak blíže charakterizovat (viz konkrétní výsledky v příloze)?

V podoboru LAW institut korespondenčního autora nemá fakticky žádný význam, většina výstupů je ostatně výsledkem práce jednoho autora. U podoboru CRIMINOLOGY se obvykle na výstupu podílí více autorů (nejčastěji dva), nejsem ale schopen odhadnout, nakolik jsou potenciální odlišné vklady více autorů vnímány. Stojí však za povšimnutí, že všechny čtyři výstupy uplatněné za sledované období v pásmu Q1 neměly korespondenčního autora z ČR (jedním byl Čech působící na zahraniční univerzitě), což do jisté míry může přinejmenším implicitně potvrzovat již několikrát zmíněnou problematiku úroveň kvality oboru.

5. Jaké je v daném oboru zastoupení výsledků vytvořených ve velkých kolaboracích? Jaký je podle vašeho názoru autorský přínos domácích institucí na takových výsledcích (viz konkrétní výsledky v příloze)?

Velké kolaborace se v oboru 5.5 LAW nevyskytují, cca polovinu výstupů sepsal jediný autor či autorka, dalších 35 % výstupů vyšlo ve spolupráci dvou osob. Čtyři výstupy měly čtyři autory – v třech z nich byl přínos domácích institucí zanedbatelný. U jednoho článku kolektiv čítal šest autorů, tento text se však obsahově očividně zcela míjí se zaměřením oboru 5.5 LAW a popravdě i samotný časopis by již dle názvu (International Journal of Forensic Mental Health) neměl myslím být ve WoS kategorii Criminology & Penology zařazen.

6. Jaký je v daném oboru rozsah mezinárodní spolupráce při tvorbě špičkových výsledků? Můžete tyto výsledky nějak blíže charakterizovat (viz konkrétní výsledky v příloze)?

Výsledky v pásmu Q1 byly všechny publikovány v mezinárodní spolupráci (viz výše). Pokud otázky vztáhneme na všechny výsledky, tak v podoboru CRIMINOLOGY se vyskytovala mezinárodní spolupráce dvakrát častější (v nějaké formě u zhruba poloviny výsledků) než v podoboru LAW (cca u čtvrtiny výsledků). Při nízkém celkovém počtu publikací je těžké z údajů činit nějaké zobecňující závěry, nižší podíl mezinárodní spolupráce u podoboru LAW je vzhledem k tradici jednoautorských článků logický.

7. Do jaké míry lze považovat výsledky klasifikované jako D1 a Q1 za domácí „know-how“ (viz konkrétní výsledky v příloze)? Je tento podíl podle vašich zkušeností v souladu s praxí v zahraničí?

Částečnou odpověď již poskytly komentáře k otázkám č. 4 a 6. Všechny vynikající výsledky byly vydány v mezinárodní spolupráci a bez českého „hlavního“ autora, což by mohlo indikovat neschopnost místních výzkumníků přispět klíčovými poznatky či dovednostmi. Samozřejmě ale je tato kritika sekundární, hlavní problém tkví v tom, že celý obor 5.5 LAW vykazuje méně než jeden špičkový výsledek ročně, a to bez ohledu na míru českého know-how“ (ať je jím již myšleno cokoliv).

8. Existují WoS kategorie, které jsou v oboru nadprůměrně dobré? Můžete je stručně okomentovat?

Jak bylo shora diskutováno, výsledky podoboru CRIMINOLOGY jsou ve vlastní WoS kategorii Criminology & Pedology rovnoměrněji rozvrstveny než u podoboru LAW ve stejně nazvané WoS kategorii, zejména to platí u zastoupení špičkových výsledků v pásmu Q1. Částečně může být rozdíl vysvětlen specifiky podoboru LAW, na ta nicméně nelze svádět úplnou absenci takových výsledků (srv. výše).

9. Dochází k významným překryvům s jinými obory, zejména u článků v pásmech D1/Q1? Můžete to stručně okomentovat? Odpovídají publikace klasifikované jako D1 a Q1 předpokládaným obsahem a zaměřením skutečně výzkumu v oboru FORD do jakého jsou přiřazeny (viz seznam jednotlivých článků v přílohách).

Takový překryv existuje zvláště u podoboru CRIMINOLOGY, nejčastěji jde o kombinaci s oborem 5.1 PSYCHOLOGY. Jak již bylo naznačeno, řada těchto výsledků (včetně špičkových) má obsahově mnohem blíže právě k psychologii či psychiatrii než k právu (alespoň ve smyslu, jak tento obor vymezují doktrinální právníci).

V podoboru LAW se vyskytuje překryv s obory 5.6 POLITICAL SCIENCE (především pak WoS kategorie International Relations) a 5.2 ECONOMICS AND BUSINESS,

v těchto případech se jedná o výsledky zaměřené na mezinárodní právo veřejné, právo Evropské unie, obchodní právo nebo ekonomickou analýzu práva.

10. Jaké VO jsou podle oborových bibliometrických zpráv „Část I“ v daném oboru nejvýznamnější z hlediska produkce v D1 a Q1? Popřípadě, jaký je bibliometrický profil nejdůležitějších z těchto VO ve srovnání s benchmarky (svět, EU15, ČR)? Dosahují úrovně EU15 resp. světové úrovně, případně ji převyšují?

Z důvodu extrémně malého vykázaného počtu špičkových výsledků (4) v pásmu Q1 nedává rozbor zastoupení VO na jejich produkci žádný smysl. Lze alespoň konstatovat, že tyto výsledky nejsou koncentrovány u jedné VO.

V celkových výsledcích dominují Univerzita Karlova (podíl na 30 výsledcích) a Masarykova univerzita (podíl na 20 výsledcích), další VO již vykazují méně než pět výsledků. Ačkoliv oba citované subjekty mají v rámci oboru 5.5 LAW největší výzkumné kapacity, jejich podíl na produkci oboru je neproporcionálně vysoký. Tento závěr ovšem platí pouze v relativních hodnotách a neznamena, že by zmíněné VO byly nadprůměrně produktivní v absolutní rovině; jinak vyjádřeno, situace spíše svědčí o extrémně malé výkonnosti zbývajících VO, které přitom rovněž disponují nezanedbatelnými výzkumnými kapacitami.

11. Je v některých z těchto VO vysoké zastoupení výsledků vytvořených ve velkých kolaboracích, v mezinárodní spolupráci a výsledků s cizím reprint autorem? A naopak, existuje v oboru špičková instituce, která výrazněji než ostatní VO tvoří vynikající výsledky vlastním přispěním?

Výsledky v oboru 5.5 LAW nejsou vytvářeny ve velkých kolaboracích a ani zde dle všeho není vykazována nějaká rozsáhlá stálá mezinárodní spolupráce (setrvalé spoluautorské vazby).

Souhrn výsledků nenaznačuje, že by v oboru působila skutečně špičková VO. Z kvalitativní analýzy seznamu jednotlivých článků a se znalostí oboru je možné upozornit na určité „nerovnováhy“. Asi nejvýznamnější z nich je existence relativně malého Ústavu pro otázky soudnictví na právnické fakultě Masarykovy univerzity, který je zodpovědný za téměř všechny výsledky v podoboru LAW vykázané touto univerzitou.

II. část - Data zpracovaná s podporou RIV

1. Odpovídá podíl autorů a autorek majících alespoň jednu publikaci ve WoS zvyklostem v oboru?

Obor 5.5 LAW patří v oblasti sociálních věd k těm větším, řadí se na pomyslnou bronzovou příčku v počtu aktivních autorů a autorek. Na druhou stranu si připisuje jednoznačně nejhorší výsledky ze všech oborů v podílu autorů a autorek vykazujících

alespoň jednu publikaci v časopise WoS – tohoto úspěchu dosáhl jen jeden z deseti. Nepříznivá situace má několik příčin:

- a) Právo je pro mnoho výzkumníků obor národnostně vázaný a ti proto nevidí význam v publikování v bibliometrizovaných mezinárodních časopisech (žádný český časopis není indexován ve WoS).
- b) Publikování ve WoS časopisech získalo v oboru auru „nedostupnosti“ a je vnímané jako vyhrazené pouze pro mladé dravé odborníky se zkušenostmi ze zahraničí. Řada výzkumníků tak i velmi kvalitní články s možným uplatněním ve WoS časopisech ze strachu z neúspěchu raději pošle do neindexovaných (českých) časopisů.
- c) Hlavní důvod lze nicméně shledat v tom, že velká část výzkumníků v oboru není prozatím znalostně, jazykově a hlavně metodologicky připravena tak, aby výsledky vlastního výzkumu mohla reálně uplatnit v časopisech WoS, byť třeba ve spodních kvartilech. Bohužel se zdá, že tuto překážku se nedaří systematicky odstraňovat, a to bez ohledu na věk výzkumníků.

Daný stav odpovídá zvyklostem oboru v ČR, respektive žádná VO se nijak významně pozitivně neodlišuje (srv. níže). Zvyklostem oboru v zahraničí se česká situace naopak vymyká, což plyne rovněž z dat komentovaných u otázky č. 1. I v zahraničí část výzkumníků upřednostňuje národní přístup k výzkumu [příčina ad A) shora], nicméně se i pak pokouší alespoň příležitostně podílet na rozvoji vědeckého diskurzu v časopisech WoS. Diskutované důvody ad B) a ad C) se v zemích EU15 vyskytují méně než u nás, rozhodně ale nejsou věcí neznámou (častější jsou problémy u výzkumníků na menších či horších univerzitách nebo ve státech tzv. jižního křídla EU).

Je třeba upozornit, že s ohledem na strukturu dat z RIV pravděpodobně dochází ve srovnání s první částí komentáře založené na datech z WoS ke zkreslení. Počet článků ve WoS vázaných na obor 5.5 LAW je v datech z RIV nadhodnocen, neboť zde jsou zařazeny též výsledky osob, které sice většinou výzkumně působí v oboru 5.5 LAW, avšak jejich články v časopisech WoS náležejí typicky do oboru 5.6 POLITICAL SCIENCE. Obdobně jsou data z RIV obtížně použitelná u podoboru CRIMINOLOGY. Tam naopak pravděpodobně dochází k tomu, že značná část autorů vykazujících některé články v tomto podoboru je v datech RIV připisována svému „mateřskému“ oboru, tj. například psychologii či ekonomii.

2. Které VO jsou v oboru z hlediska personálních kapacit nejvýznamnější? Má některá z těchto institucí nadstandardně vysoký nebo naopak nízký podíl autorů a autorek, kteří publikují v prestižních žurnálech databáze WoS?

Personální kapacity oboru 5.5 LAW jsou do značné míry koncentrovány do několika málo subjektů. První čtyři pozice zaujímají právnické fakulty veřejných vysokých škol,

dvě největší z nich (Univerzita Karlova a Masarykova univerzita) disponují dohromady takřka dvěma třetinami aktivních autorů a autorek. Jak již bylo naznačeno, žádná z VO se nijak významně pozitivně nevymyká z hlediska publikační aktivity svých výzkumníků v časopisech WoS. Zhruba dvojnásobný podíl takových výzkumníků oproti průměru celku sice vykazují z významnějších VO Masarykova univerzita a Ústav státu a práva AV, v absolutních hodnotách však stále pouze méně než pětina z jejich výzkumníků dokázala publikovat alespoň jeden text indexovaný ve WoS.

3. Existují mezi prezentovanými institucemi takové, které jsou výrazně produktivní z hlediska personálních kapacit ve vztahu k jejich podílu výsledků v horních pásmech?

VO v oboru 5.5 LAW nevykázaly v RIV žádný výsledek v pásmu D1 a pouze jednotky výsledků v pásmu Q1 (k možným překážkám v tomto směru srv. komentář k otázce č. 2). Nějakou vypovídající hodnotu tak mají až výsledky z pásma Q2. Více než polovinu z nich si připsala Masarykova univerzita, za většinou stojí autoři a autorky z již zmíněného (relativně personálně koncentrovaného) Ústavu pro otázky soudnictví.

4. A naopak: existují v oboru VO, jejichž personální kapacity jsou významné, přesto produkují malý počet výsledků ve WoS a/nebo mají nestandardně vysoký podíl na národní produkci ve spodních pásmech? (U takových institucí je třeba ještě zohlednit, zda je pro ně produkce ve WoS vůbec relevantní, v souladu s jejich misí).

Jelikož malý počet výsledků v časopisech WoS je vlastní všem VO v oboru 5.5 LAW, připomíná odpověď na tuto otázku spíše příslovečné hledání slepých mezi jednoookými. Určitou anomálií i na poměry oboru se jeví právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni, na které ze 126 aktivních autorů a autorek jen čtyři byli schopni publikovat článek v časopisech WoS. Co se týká produkce v pásmech Q3 a Q4, nedochází zde k nějakým výrazným nepoměrům mezi VO, s odstupem nejvyšší podíly zde mají největší VO (Univerzita Karlova a Masarykova univerzita).

Je ale opět v této souvislosti nutné připomenout specifika zejména podoboru LAW, ve kterém nelze vnímat články v časopisech z těchto pásem jako výsledky málo významné. Právě naopak: jak nakonec osvědčují i zde diskutovaná data, vzhledem k dosavadní malé tradici publikování v bibliometrizovaných časopisech je pro řadu výzkumníků článek vydaný v jakémkoliv časopise WoS brán jako mimořádný úspěch, který často může vyústit v až paradigmatický přelom ve vědecké kariéře konkrétní osoby (ve smyslu získání pocitu „já na to mám“) a slouží jako odrazový můstek k ještě kvalitnějším výstupům. Lze proto varovat, že pokud by hodnocení vědy v ČR u podoboru LAW slepě uplatňovalo přístup „uznávány jsou pouze články v Q1+Q2, zatímco články z Q3+Q4 jsou známkou nekvality, za kterou je třeba VO sankcionovat“, může to u mnoha výzkumníků posilovat již shora zmíněný pocit nedostupnosti takových

výsledků a v důsledku významně omezit jejich snahy publikační „skleněný strop“ prorazit.

Summary:

FORD 5.5 LAW is divided into two subfields – LAW and CRIMINOLOGY, both of them have their own categories in WoS database (Law, Criminology & Penology). While the research in CRIMINOLOGY is heavily internationalized and mostly published in WoS journals, subfield LAW is still heavily oriented on national level and publishing of research results in local languages or in other types of non-bibliometric outputs such as books is preferred by many. Also, the total number of law journals in WoS is limited and namely D1 and Q1 are dominated by journals focusing on US law, which objectively significantly reduces the opportunities for European authors. Czech research organisations were able to publish only 69 articles in WoS between 2016 and 2020. Unfortunately, despite initial growth the data for 2019 and 2020 show the production took downward trend. Moreover, the quality is also lacking, there were only four articles falling into Q1 (all in subfield CRIMINOLOGY) and earlier higher share of Q2 publications was replaced by dominance of articles in Q3 and Q4.

Data reveal the overall very low level of internationally competitive research within the FORD 5.5 in the Czech Republic that could not be excused by the specifics of the field. Czech authors publish more than three times less in WoS compared to EU15 authors in the same field and both absolutely and relatively these results are the worst out of all FORDS listed in the Social Sciences category. The situation becomes even more worrying after closer qualitative analysis of the data, because many of the top articles were released by authors that did not primarily focus on law and dealt with multidisciplinary issues (with higher emphasis on e.g. psychology or economics). No research organisation positively deviated from the gloomy picture, selected ones however resembled outliers on the negative side. Data from RIV database corroborated that despite considerable research capacities in the field, only 10 % of researchers have actually ever recorded a publication in WoS. The only positive factor in the field is that no “easy” legal journals (e.g. Czech ones) are listed in WoS and acceptance of any manuscript shall be viewed as a success. It is thus not recommended to consider publications in Q3 or Q4 journals as of low quality that deserve sanction – such an approach might further dissuade authors from trying to publish in WoS journals and deepen the problems of the field.